

פרשת "וארא", "בא": מבידות ללבדות בונה

1. קטנות מוחין

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְצֵר רוּחַ וּמִעֲבֹדָה קָשָׁה (שמות ו, ט)

2. להכיל את התודעה לתוך מסגרות הנפש

מ"אורות מרובים בכלים מועטים" עד "אורות מועטים בכלים מרובים" ועד "אורות דתהו בכלים דתיקון"

אורות: תודעה, רצונות, חוויות, רגשות, השגות

כלים: מסגרות, כוחות כלים דתהו: ילדותיים, נוקשים, חד מימדיים

גוף, בגדים, תכונות אופי, תבניות חשיבה

3. חנוך הנער על פי דרכו

1. הב"ן החכם: עולם האצילות (מדמה)

- לתת לו תוכן מעמיק, אמונה, אינטליגנציה ציורית
- פיתוח המדמה, הרפיה

2. הב"ן שאינו יודע לשאול: עולם הבריאה (שכל)

- לעורר את השאלה יותר מאשר לתת לו תשובות: את פתח לו
- שימושה יותר מלימודה: לימוד חוויתי
- 3. הב"ן התם: עולם היצירה (רגש)
- לגרות את האינטליגנציה הרגשית
- לפתח יצירתיות (יצר, יצירה)
- 4. הב"ן הרשע: עולם העשייה (מעשה)
- צריך לפתח האינטליגנציה היישומית
- יותר הכלה ולכן יותר גבולות

4. להתפייס עם רמ"ח האברים שלנו

ואני הייתי כל כך קטן וחלש, שאפילו כוח להביע כעס לא היה לי. רק להתמרמר בשקט, ולבלוע, יום יום, את רעל היתמות. אחר כך, גזל אלוהים גם את אחותי, כבשת הרש שלי... המועקה הולידה שנאה, והשנאה הולידה סלידה, והסלידה הולידה מרד...

היום אני יודע מרים, בוודאות שאין למעלה ממה, כי לבדידות המכאיבה ביותר יש תקנה. נחוץ רק להאמין ולא לחדול לגשש, כי עוד הנשימה פועלת. היום אני חש אותה, את הזרימה האנושית המופלאה. ואלף עדים לא יצליחו לערער אפילו במשהו את התחושה הזאת. ... ותחילה אספר לך על ההתפייסות שלי עם מערכת הנשימה שלי. (קטעים מתוך "האם יש סיכוי לאהבה", דוד בן יוסף)

5. מערכת סימפתטית מאיצה ופר-סימפתטית עוצרת

וְרוּחַ ה' סָרָה מֵעַם שְׂאוּל וּבִעַתְתּוֹ רוּחַ רָעָה מֵאֵת ה', וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי שְׂאוּל אֵלָיו הֲנֵה נָא רוּחַ אֵל הַיָּם רָעָה מִבְּעַתְּךָ: וַיֹּאמֶר נָא אֲדֹנָי נִנְּנוּ עֲבָדֶיךָ לְפָנֶיךָ וּבִקְשׁוּ אִישׁ יָדָע מִנֶּגַע בְּכַנּוֹר וְהָיָה בְּהִיּוֹת עֲלֶיךָ רוּחַ אֵל הַיָּם רָעָה וְנִגַּן בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ, וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל עֲבָדָיו רָאוּ נָא לִי אִישׁ מִיִּטִּיב לְנַגֵּן וְהִבִּיאֹתֶם אֵלַי (שמואל א, טז, יד-יז)

6. ארבע שלבי הבעה רגשית

1. וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֵבֶדָה 2. וַיִּזְעְקוּ 3. וַיַּעַל שְׁוֹעַתָם אֶל הָאֵל הַיָּם מִן הָעֵבֶדָה:

4. וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם 5. וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ (שמות ב, כג)

7. עיקרון העונג ועיקרון המציאות

צִדְקָתְךָ כְּהַרְבֵּי אֵל מְשַׁפְּטֶיךָ תְּהוּם רַבָּה אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ ה' (תהילים לו, ז)

מ"ה = אד"ם מהות, רצון מותאם למציאות

ב"ן = בהמ"ה

8. בין תקיעות רגשית לבריחה דמיונית: המלך מתגלה במציאות

אמר ליה אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא לא תרתח ולא תחטי לא תרוי ולא תחטי וכשאתה יוצא לדרך המלך בקונך וצא מאי המלך בקונך וצא אמר רבי יעקב אמר רב חסדא זו תפלת הדרך (ברכות טז, ב)

9. תיקון: לקחת אחריות כללית

ז' צדיקים היו מאברהם עד משה שכל אחד הוריד את השכינה מרקיע לרקיע עד משה רבינו ע"ה שהורידה לארץ (ב"ר פ' יט')

10. פסיכולוגיה של הכלל: חכם עדיף מנביא

לתקן קלקולים אלה, שהם בהקבלה - תיקוני מ"ה הם לתקן קלקול ב"ן. ועל פי הסדר הזה נעשה ההתחברות של מ"ה וב"ן. כי לקלקולים הנ"ל צריך לתת אותם התיקונים, המתקנים דווקא אותם הקלקולים (קל"ח פתחי חכמה, רמח"ל, פתח 30)

אז האדם מבין שרשמי השנאה הקדומה, אשר הושרשה לפני הופעת האור במעמקי נשמה, יבאו לשימוש היותר מכוון, שהוא שמירת הגבול בין שני העולמים הללו, באופן שכל אחד קיים הוא תמיד בצביונו, ובאין צורך של שום הפרעה ושום ביטול מתכונותיו, הוא מופיע במלא זוהר חייו, משפיע ומקבל שפעת עולמים, מתלבש ומתקשר בחברו (אורות הקודש א, ד' לה)